

SZIGORUAN TITKOS!
KÜLÖNÖSEN FONTOS!

Készült: 6 példányban
1 példány 6 lap
1. sz. példány
Sfisz: T/ 132.

00263/1966

J A V A S L A T
a Politikai Bizottságnak

L: P. R. ...

A bukaresti tanácskozáson képviselendő magyar álláspontról az Egyesített Fegyveres Erők további fejlesztése kérdésében.

A K.B. Jorda felhívása. I.

1. 20

A bukaresti tanácskozás előkészítése céljából a Varsói Szerződés tagállamainak honvédelmi miniszterei 1966. május 27-28-án Moszkvában értekezletet tartottak és az alábbi eredményre jutottak:

- 1./ Kidolgozták a tagországok központi bizottságai és kormányai elé terjesztendő "Határozvány"-t a Varsói Szerződés tagállamai Egyesített Fegyveres Erőiről. E dokumentumban aláhúzzák, hogy "Háboru kitörése esetén a Varsói Szerződés tagállamai teljes határozottsággal felhasználják a rendelkezésükre álló valamennyi erőt és összes potenciális lehetőségeiket."

A "Határozvány" legfontosabb tartalmi kérdései:

Általános eredmény, hogy a Főparancsnokság és a nemzeti parancsnokságok kölcsönös viszonyát és jogállását úgy sikerült rendezni, hogy jobban kifejezésre jut a tagállamok egyenjogúsága és az eddig jogilag nem, vagy nem megfelelően rendezett kérdések is megoldásra kerülhetnek. Részleteiben:

- a tagállamok hadseregeinek azon csapatai is nemzeti parancsnokságaik közvetlen alárendeltségében maradnak, amelyek

- az Egyesített Fegyveres Erők állományába vannak sorolva;
- nem a tagállamok honvédelmi miniszterei lesznek a Főparancsnok helyettesei, hanem a kormányok által erre külön kinevezett tábornokok;
 - elvileg kimondták, hogy a Főparancsnok és helyettesei bármely tagállamból kinevezhetők;
 - a Főparancsnokság feladatait a nemzeti parancsnokságokkal együttműködésben oldja meg, ajánlásait a kormányok, vagy a Politikai Tanácskozó Testület hagyja jóvá;
 - olyan közös vegyes nemzetiségű törzs kerül felállításra, amely a nemzeti vezérkarok hatékonyabb együttműködését képes biztosítani;
 - minden tagállamtól a Főparancsnok Vezérkari Főnökének helyetteseiként kinevezésre kerülnek tábornokok, akik egyben saját vezérkarainak képviselői is a Főparancsnokságon;
 - létrehozásra kerül egy új szerv, a Technikai Testület, amely a fegyverzeti rendszer, műszaki fejlesztés, haditechnikai kutatások és az ellátási kérdések összehangolását végzi és együttműködik a KGST Hadiipari Együttműködési Állandó Bizottságával.

E javaslatok megerősítése és megvalósítása feltétlenül tovább erősíti a Varsói Szerződés katonai szervezetét.

2./ A véleményeltérések miatt néhány fontos kérdést nem sikerült rendezni, vagy csak rész megoldásra jutottak. Ezek a következők:

- a./ A "Határozvány"-ban foglaltak csak béke idejére szólnak és nem került rendezésre az Egyesített Fegyveres Erők háborús vezetési rendszere. Egyetértés volt abban, hogy

a háborus vezetési rendszer kidolgozásához csak akkor lehet hozzákezdeni, ha a PTT-től és a kormányoktól felhatalmazás lesz, tekintettel arra, hogy a tagállamok hadbalépésének, atomfegyver alkalmazásának és a fegyveres harc vezetésének rendezése a politikai vezető szervek és a kormányok hatáskörébe tartozik.

Ezért a "Határozvány"-ban foglalt elvek gyakorlati megvalósítása - jóváhagyás után is - azzal jár, hogy a Főparancsnokság háboru idején nem válhat a tagországok hadseregeinek integrált vezetőjévé, azaz a hadműveletek tényleges irányítójává, csupán a nemzeti vezérkarok közötti koordinációt biztosíthatja.

- b./ A román fél egyetértése hiányában nem sikerült megállapodásra jutni a PTT katonai szerve - a Katonai Konzultatív Tanács - létrehozásában. E helyett a Főparancsnok és a honvédelmi miniszterek szükség szerinti tanácskozása került rögzítésre, amely azonban nem tudja teljesértékűen betölteni a javasolt Konzultatív Tanács szerepét.
- 3./ A román fél különvéleménye következtében az alábbi kérdésekben nem sikerült megállapodni:
- a./ A románok a Politikai Tanácskozó Testületet nem ismerik el olyan fórumnak, amely határozatokat, döntéseket hozhat. A PTT-t csak konzultatív szervnek tekintik és ragaszkodnak ahhoz, hogy az Egyesített Fegyveres Erőket érintő kérdésekben kizárólag a tagállamok kormányainak határozatai lehetnek mérvadók. A "Határozvány"-ban mindenütt " a Politikai Tanácskozó Testület, vagy a tagállamok kormánya" kifejezés szerepel. A PTT. funkcióit a román fél szükségesnek tartja megfelelő szinten tanulmányozni.
- b./ A román fél ahhoz ragaszkodott, hogy a Főparancsnok mellett Katonai Tanácsot kell létrehozni a Főparancsnokból

és helyetteseiből. Ezzel a javaslattal a többi küldött-
ségek nem értettek egyet, mivel ez nem növelné a Főpa-
rancsnok és a nemzeti helyettesek jogkörét, ellenben o-
lyan veszélyt rejt magában, hogy valószínűleg csökkenti
a Főparancsnok - mint katonai vezető - tényleges intéz-
kedési lehetőségeit.

c./ Kategórikusan elzárkóztak attól is, hogy a Főparancsnok
képviselőiről szóló megállapodás /: a nemzeti hadseregek-
nél :/ még fakultatív formában is - szerepeljen az okmá-
nyokban azzal, hogy ez a kérdés csak a kormányok közötti
kétoldalu egyezményekkel szabályozható.

4./ A honvédelmi miniszterek értekezletének jegyzőkönyvében -
a "Határozvány"-ban foglaltak mellett az alábbi fontosabb
megállapítások kerültek:

a./ A "Határozvány" tervezetét jóváhagyásra fel kell terjesz-
teni a PTT-hez és a kormányokhoz.

b./ Célszerűnek tartják, hogy az Egyesített Fegyveres Erők
Főparancsnokát, vezérkari főnökét /: első helyettesi
rangban :/, valamint a légvédelmi és fegyverzeti helyet-
teseket a Szovjetunió Fegyveres Erői állományából nevez-
zék ki.

Szükségesnek tartották azt is, hogy a Főparancsnok a
Szovjetunió honvédelmi miniszterének első helyettese,
a légvédelmi helyettes pedig a Szovjetunió légvédelmi
főparancsnoka legyen.

c./ Az Egyesített Fegyveres Erők csökkentett állományu tör-
zsét most létre kell hozni /: kb. 90 tábornok és tiszt,
30-40 polgári alkalmazott :/ a Technikai Testület fel-
töltését pedig a "Határozvány" jóváhagyása után egy éven
belül kell elvégezni /: kb. 70 tábornok és tiszt:/.
/: A törzs teljes létszáma 470 főben került megállapi-
tásra. :/

- d./ A Főparancsnoknak azon tagállamok hadseregében legyen képviselője, amely kormányok ezt szükségesnek tartják.
- e./ Az Egyesített Fegyveres Erők "Határozvány"-ban foglaltak közös költségvetéséhez részarányos hozzájárulásunk mértéke 6 %.
- f./ Kérni kell a szovjet kormányt, hogy az Egyesített Fegyveres Erők csökkentett állományu törzsét és a "Technikai Testületet" helyezze el a Szovjetunió költségén, fedezze az épületek fenntartásával és őrzésével kapcsolatos kiadásokat.

II.

A bukaresti tanácskozáson képviselendő magyar álláspontra az alábbi javaslatokat tesszük:

A magyar küldöttség értékelje az elmúlt 10 év pozitív tapasztalatait. Hangsúlyozni kell, hogy a Főparancsnokság - különösen működésének első szakaszában - jelentős segítséget nyújtott a közös hadászati- hadműveleti elvek, a csapatok egységes szervezete és a kiképzési követelmények kialakításában, a fegyverzeti rendszer egységesítésében, közös gyakorlatok szervezésében, az egységes légvédelmi rendszer létrehozásában, a hadszintér előkészítésének tervezésében. Mindezzel jelentős mértékben járult hozzá, hogy a szerződéshez tartozó hadseregek gyors ütemben korszerűsödtek és megerősödtek.

A fejlődés új szakaszába érve a vezetés bonyolultabb feladatokkal került szembe, amelyeknek megoldása fontos feltételét jelenti a közös védelem hatékonyságának.

Hangsúlyozzuk, hogy a Magyar Népköztársaság továbbra is erősíteni kívánja a Varsói Szerződés katonai szervezetét és - elvi

engedmények nélkül - támogat minden erre irányuló javaslatot.
Ezért:

1./ A Politikai Bizottság értsen egyet a "Határozvány"-ban megfogalmazott elvekkel és a jegyzőkönyvben foglaltakkal, mivel azok alapvetően megfelelnek a magyar elgondolásoknak és a mostani helyzethez viszonyítva nagy lépést jelentenek előre.

Hatalmazza fel a magyar küldöttséget, hogy a tanácskozáson támogassa a "Határozvány"-ban foglalt javaslatok jóváhagyását.

2./ A Politikai Tanácskozó Testülettel kapcsolatos román állásponttal szemben védelmezze küldöttségünk a PTT határozathozatali, döntési jogát az Egyesített Fegyveres Erők kérdéseiben is. A PTT szerepének egyértelmű rendezése a koalíciós vezetés kulcskérdése. Ha csupán konzultatív szerepet kapna, úgy a Varsói Szerződés katonailag is olyan laza szövetséggé válna, amelyben az alapvető kérdés - a háborus vezetés - nem lenne megoldva.

A románok feltehetően hivatkoznak a Varsói Szerződés 6. cikkelyének azon fogalmazására, mely szerint " minden államot a kormány valamelyik tagja, vagy más külön kinevezett kiküldött képvisel". A kialakult gyakorlat ezzel szemben az, hogy a PTT tanácskozásain az első titkárok és a miniszterelnökök vesznek részt. Ezért véleményünk szerint az alapokmányoknak a gyakorlat szerinti módosítása is helyes lenne.

3./ A tanácskozáson kialakult helyzettől függően vesse fel küldöttségünk a koalíció háborus vezetésének problémáját is azaz, hogy ez is a még megoldásra váró kérdések közé tartozik.
/: 1. sz. melléklet szerint :/

Budapest, 1966. június hó "18."

Czinege Lajos
/ Czinege Lajos /

Az Egyesített Fegyveres Erők háborús vezetésével kapcsolatos problémák és azok megoldási lehetőségének vizsgálatánál az alábbi elvi kérdésekből célszerű kiindulni:

1./ A háború koalíciós háború lesz, melyből a koalíció minden tagja a potenciális képességéhez mértén kiveszi a részét. A háborút nemcsak a fegyveres erők viselik, hanem az egész állam. Ezért a vezetési rendszernek biztosítani kell, hogy a koalíció tagjainak ne csak végrehajtó, hanem döntést hozó szerep is jusson a közös elhatározást igénylő kérdésekben.

Az Egyesített Fegyveres Erők vezetésének kérdése a koalíciós, politikai vezetés rendszerének függvénye, véglegesen és egyértelműen a politikai vezetés rendezésének alapján oldható meg.

2./ A háború viszonylag váratlan kitörésének lehetőségét a harcselekmények dinamikus jellegét és gyors lefolyását ... figyelembevéve, sem a háború kezdetén, sem annak folyamán nem lesz mód, hogy a katonai döntéseket hosszas tanácskozások előzzék meg. Ezért csak operatív vezetési módszerek biztosíthatják a vezetés hatékonyságát.

3./ A győzelem érdekében a hadműveleteket egységes elgondolás és tervok alapján, a hadseregek legszorosabb együttműködésével kell végrehajtani, ami a vezetés központosítását tetelenti fel. Ezért az együttes védelem hatékonysága érdekében a tagállamok szuverénitásának elvét célszerű ésszerűen összeegyeztetni a katonai integráció elvével.

4./ a háború kitörésekor sem idő, sem mód nem lesz arra, hogy kialakuljon a háború vezetésének rendszere. Ezért a háborús vezetés szerveit bekézen kell kialakítani, megteremtteni működésük jogi, szervezeti és technikai feltételeit.

5./ A szocialista államok szövetségén belül a Szovjetunió objektív vezetőszeropet játszik, mert:

- a tagállamok között az egyetlen nagyhatalom, amelynek politikai és gazdasági ereje alapját képezheti az imperialista koalíció elleni eredményes védelemnek;

- fegyveres erői mennyiségileg és minőségileg többszörösét jelentik a többi tagállam haderejének;

- a tagállamok közül egyedül rendelkezik atomfegyverekkel és a háború interkontinentális megvívásához szükséges erőkkel és eszközökkel.

Mindennek tükröződnie kell a vezetés rendszerében.

Összefoglalva:

A koalíciós háború vezetésének kollektív, ^{nak} központosítottnak és operatívnek kell lennie, a háború vezetését békében kell megszervezni, megteremtve annak elvi és gyakorlati feltételeit.

A béke vezetés rendszerét elsősorban a háborús vezetés rendszere határozza meg, ugyanakkor azonban egyes részintézkedések is alkalmasak lehetnek arra, hogy fokozatosan tökéletesítsék az Egyesített Fegyveres Erők vezetését, ezért a rész kérdések megoldását nem kell feltétlenül függővé tenni az egész vezetési rendszer rendezésétől.

Megjegyzés: Ezen elvből kiindulva lehet a honvédelmi miniszterek tanácskozásán részintézkedésekben elért megállapodásokat jelentős eredménynek tekinteni, - bár az alapvető kérdéseket megkerülték.